

CO SIĘ SKŁADA NA KRAJOBRAZ?

Blandyna
Zajdler

SCENARIUSZ LEKCJI 50

Program nauczania przyrody w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Monika Zaleska-Szczygieł
dr Adam Cudowski
dr Beata Rola
Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Co się składa na krajobraz?

Cele

- Wyjaśnienie pojęcia krajobraz.
- Wskazanie sposobu klasyfikacji składników krajobrazu.

Cele operacyjne

- O. wyjaśnia pojęcie krajobraz;
- O. wymienia składniki krajobrazu;
- O. wymienia składniki krajobrazu najbliższej okolicy;
 - klasyfikuje składniki krajobrazu, zgodnie z ustalonym wspólnie z klasą kryterium;
 - opisuje składniki krajobrazu charakterystyczne dla najbliższej okolicy;
 - dokumentuje najważniejsze składniki krajobrazu, występujące w najbliższej okolicy, np. zdjęcia, ryciny.

Metody/Techniki/Formy pracy

Mapowanie pojęć, ranking ważności, praca indywidualna, równym frontem i w grupie.

Środki dydaktyczne

Przygotować na dużym arkuszu rysunek do rankingu ważności oraz slajdy pokazujące różne krajobrazy (4 szt.).

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Faza wstępna

N. wyjaśnia uczniom, że dzisiaj w pierwszej części lekcji pracują indywidualnie i zdobywają punkty za aktywność. Proponuje obejrzenie kilku slajdów pokazujących krajobrazy, prosząc jednocześnie uczniów o zapisanie na kartkach po jednym składniku krajobrazu, który zaobserwowali na fotografii, a następnie stworzyli własną listę składników krajobrazu.

Faza wykonawcza

N. pyta uczniów, co według nich jest cechą charakteryzującą krajobraz na oglądanych slajdach.

U. wymieniają, np. góry, ośnieżone szczyty itp. (Uczniowie tworzą listę składników krajobrazu).

N. prosi uczniów o zapisanie na karteczkach charakterystycznej cechy krajobrazu najbliższej okolicy (jedna cecha – jedna karteczka).

Uczniowie przypinają zapisane karteczki na tablicy i równocześnie czytają to, co zostało wcześniej przypięte, podobne informacje przypinają obok (tworzą się zbiory). Zbiory te

mogą nazwać i uzupełnić o nowe pomysły, tworząc mapę mentalną. Można wykorzystać slajdy lub film w celu uzupełnienia nazwy składników krajobrazu, które uczniowie wypisali.

Następnie zadaj pytanie: *Jak rozumiecie pojęcie krajobraz?*

Uczniowie wyjaśniają pojęcie krajobrazu.

N. prosi uczniów o pogrupowanie składników krajobrazu i nadanie grupom nazw, np. roślinność, zabudowa itd.

N. wprowadza pojęcie krajobraz antropogeniczny (przekształcony przez człowieka).

Faza podsumowująca

N. rozmawia z uczniami, pytając o składniki krajobrazu i prosząc o wymienienie składników krajobrazu antropogenicznego.

N. ocenia zaangażowanie i pracę uczniów.

Komentarz metodyczny

Podczas lekcji wyjaśniamy pojęcie krajobraz, stosując metodę mapowania pojęć, a następnie wyjaśniamy, jak rozumieją pojęcie *krajobraz przekształcony*. Warto zwrócić uwagę uczniów na pojęcie *składniki krajobrazu*, a następnie z pomysłów uczniów dokonać klasyfikacji składników. Jeśli mamy czas (zależy to od tempa pracy uczniów), możemy zastosować jeszcze ranking ważności.

Następnie omawiamy najważniejsze składniki krajobrazu najbliższej okolicy.

Powinna również wystąpić próba ich klasyfikowania według kryteriów zaproponowanych przez ucznia, np. wybrać ten składnik krajobrazu, który według uczniów jest najważniejszy (mogą być dwa, a nawet kilka, jeśli uczniowie potrafią podać właściwą argumentację wyjaśniającą, dlaczego wybrali ten, a nie inny składnik krajobrazu).

Uczniowie ze SPE wymieniają przedstawione na fotografiach składniki, kształtują spostrzegawczość i dostrzegają ciekawe według nich elementy (należy pochwalić ucznia i zasugerować dalsze poszukiwanie składników krajobrazu). Pracując w grupach, uczniowie ze SPE integrują się z uczniami w swojej klasie.